

**UCHWAŁA NR XVIII/142/12
RADY GMINY LIPCE REYMONTOWSKIE**

z dnia 28 grudnia 2012 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013- 2017

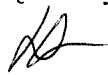
Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 w związku z art. 7 ust. 1, pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759; z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; z 2007 r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218; z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458; z 2009 r. Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241; z 2010 r. Nr 28 poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106 poz.675, z 2011 r. Nr 21 poz. 113, Nr 117 poz.679, Nr 134 poz.777, Nr 149 poz. 887, Nr 217 poz. 1281, z 2012 r. Nr 567) w związku z art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493; z 2009 r. Nr 206 poz. 1589, z 2010 r. Nr 28 poz. 146, Nr 125 poz. 842, z 2011 r. Nr 149 poz. 887) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013 -2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipce Reymontowskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Przewodnicząca Rady Gminy

mgr Danuta Łaska

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2017 w Gminie Lipce Reymontowskie

Wstęp

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawa do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy oraz zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Lipce Reymontowskie na lata 2013-2017.

Program przyczyni się do stworzenia zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanego przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 późn .zm.) a zwłaszcza szereg zmian w tej Ustawie w 2010 roku nakłada na samorządy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

1. Opracowywanie i realizację programów przeciwdziałania przemocy;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji;
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z zapisów Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.)

Analiza problemu przemocy w rodzinie i skala zjawiska na terenie Gminy Lipce Reymontowskie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie jako:”
jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu.

Przemoc należy zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych, o dużej szkodliwości społecznej, która prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych, prawnych i tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną jak również przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, tj. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.

2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, tj. wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, tj. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu o pożywienia, stosowanie groźb, itp.

4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, tj. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

5. **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. Jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie, wymaga podjęcia działań pomocowych i zapobiegawczych zawartych w niniejszym Programie. Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Lipce Reymontowskie ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2013–2017. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom. Na terenie Gminy Lipce Reymontowskie przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi. Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny. Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest bezradność.

Na dzień 30 września 2012 r. Gmina Lipce Reymontowskie liczyła 3 335 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Skierniewicach w 2012 r. wynosi 90 osób.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od 1 stycznia do 30 września 2012 r. było 12 zgłoszeń dotyczących nadużywania alkoholu, 2 osoby podjęły dobrowolne leczenie zamknięte, w stosunku do 4 osób Sąd zobowiązał uzależnionych do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na dzień 30 września 2012 r. 4,2% ludności gminy korzystało z zasiłków pomocy społecznej. W związku z interwencjami Policji w 2012 r. założono 3 „Niebieskie Karty”, 1, które zgłoszono do Zespołu Interdyscyplinarnego. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2012 r. przeprowadzone zostały 23 interwencje domowe.

W szkołach obserwowano i reagowano na wielokrotne akty przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna wyrażała się kopaniem, szarpaniem, popychaniem. Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie się ze słabszych, poniżanie lub wyzywiska.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Cele programu

Celem Programu jest :

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania przemocy wobec dzieci.
2. Wsparcie i profesjonalna pomoc (doradcza, terapeutyczna, prawna, socjalna) dzieciom i rodzinom, będącymi ofiarami przemocy oraz ich sprawcom.
3. Dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy.
4. Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

Cele ogólne będą realizowane przez:

1. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, policji, służby zdrowia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

2. Systematyczna edukacja mieszkańców Gminy Lipce Reymontowskie poprzez:

- zakup i rozpropagowywanie ulotek,
- zakup broszur,
- zamieszczanie informacji w lokalnej prasie.

3. Prowadzenie Punktu Interwencyjno – Konsultacyjnego udzielającego pomocy ofiarom przemocy przez specjalistów;

4. Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w składzie:

- przewodniczący zespołu (przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych);
- przedstawiciel Policji;
- przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- przedstawiciele Oświaty;
- przedstawiciel Służby Zdrowia;
- przedstawiciel Kuratora Sądowego;
- przedstawiciel Caritasu.

poprzez:

- a) przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej,
- b) analizowanie wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej,

- c) prowadzenie Punktu Interwencyjno – Konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie,
- d) występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania w sprawie znęcania się nad rodziną,
- e) monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresaci Programu

- 1) ofiary przemocy;
- 2) rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci;
- 3) dzieci i młodzież;
- 4) rodziny i osoby dotknięte przemocą;
- 5) sprawcy przemocy;
- 6) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą;
- 7) mieszkańcy Gminy Lipce Reymontowskie.

Zasoby Gminy Lipce Reymontowskie w zakresie realizacji Programu

- 1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin;
- 2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - a) Ośrodek Pomocy Społecznej;
 - b) Funkcjonariusze Policji;
 - c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - d) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICUS”;;
 - e) Parafia;
 - f) CARITAS
 - g) Placówki oświatowo – wychowawcze.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych;
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią;
- otwartość i chęć współpracy;
- silne więzi rodzinne i tradycja w rodzinach wiejskich;
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

Zagrożenia w realizacji zadań

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów;
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach;
- ubóstwo rodzin;
- niski poziom infrastruktury socjalnej w gminie;
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna;
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

Program jest spójny z Programami

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy;
- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lipce Reymontowskie na lata 2010 - 2013;
- 3) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie Programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, na podstawie informacji zebranych od jednostek uczestniczących w jego realizacji.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przedstawi Wójtowi Gminy Lipce Reymontowskie oraz Radzie Gminy Lipce Reymontowskie przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w terminie do 31 marca następnego roku.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Lipce Reymontowskie, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

mgr Dorota Łaska